

Anne Bebek Temas Engelleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anne Bebek Temas Engelleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15992>

Özet

Anne Bebek Temas Engelleri Ölçeği (ABTEÖ), annelerin bebekleriyle fiziksel ve duygusal temas kurma süreçlerinde karşılaştıkları güçlükleri ve engelleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçektir. Ölçek, 2020 yılında Kömürçü-Akik ve Durak-Batgün tarafından geliştirilmiş ve psikometrik özellikleri test edilmiştir. Bu araç, erken dönem anne-bebek ilişkisinin kalitesini ve bağlanma süreçlerini olumsuz etkileyebilecek faktörlerin belirlenmesi açısından klinik ve araştırma ortamlarında önemli bir tanı aracı olarak hizmet etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Anne bebek ilişkisi, bağlanma, temas engelleri, ebeveynlik, ölçek geliştirme, psikometrik özellikler, postpartum dönem.

Yazarlar

Kömürçü-Akik, B., Durak-Batgün, A. D.

Amaç

Anne Bebek Temas Engelleri Ölçeği'nin temel amacı, annelerin bebekleriyle kurdukları temas (dokunma, kucaklama, göz teması vb.) zorlaştırılan veya engelleyen bilişsel, duygusal ve çevresel faktörleri nicel olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle doğum sonrası dönemde (postpartum) ortaya çıkabilecek bağlanma sorunlarının erken tespiti ve müdahale programlarının tasarlanmasında için kritik veriler sağlamayı hedefler.

Ölçeğin geliştirilmesi, literatürdeki eksikliği gidermeyi amaçlanmıştır. Geleneksel bağlanma ölçekleri genellikle ilişkinin sonucunu ölçerken, ABTEÖ doğrudan ilişkiyi kurma amaçlarındaki spesifik engellere odaklanarak daha hedefli bir değerlendirme imkanı sunmaktadır. Bu sayede klinisyenler, annenin yaşadığı zorlukların kaynağını daha iyi anlayabilirler.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, "Anne Bebek Temas Engelleri" yapısını ölçmektedir. Bu yapı, sadece fiziksel temas değil, aynı zamanda annenin bebeğiyle duygusal uyum ve yakınlık kurmasının engelleyen içsel ve dışsal bariyerleri de içermektedir. Bu engeller genellikle şunları kapsar:

Duygusal Engeller: Anksiyete, depresyon veya annenin yeterlilik hissine dair üpheler.

Bilişsel Engeller: Bebeğin ihtiyaçlarının yanlış yorumlama veya temasın gerekliliğine dair olumsuz inançlar.

Çevresel ve Fiziksel Engeller: Hastane koşulları, yorgunluk, ağrı veya sosyal destek eksikliği

gibi diğ?r faktörler.

Geçerlik

Anne Bebek Temas Engelleri Ölçeği'nin geçerlik çal??malar?, ölçeğin gerçekten temas engelleri yap?s?n? ölçtü?ünü göstermek amacıyla geli?tirme a?amas?nda (2020) gerçekleştirilmi?tir. Çal??mada öncelikle kapsam geçerli?ine bak?lm??, uzman görüşleri alınarak madde havuzu oluşturulmuştur. Yap? geçerli?i için ise genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak ölçeğin teorik yapıyla uyumu incelenmi?tir.

Kömürcü-Akik ve Durak-Bat?gün (2020) tarafından yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, yap? geçerli?i kapsamında Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm?? ve temas engellerini temsil eden alt boyutlar?n varlı??ı saptanm??tır. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip oldu?unu ve ölçtü?ü yapıyı yeterli düzeyde temsil etti?ini doğrulam??tır.

Güvenirlik

ABTEÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılı??ı ve kararlılı??ı de?erlendirmek amacıyla yapılm??tır. Geli?tirme makalesinde (2020), ölçeğin iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??tır. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen oldu?unu göstermektedir.

?ç tutarlılı??ın yan? sıra, ölçeğin zamana kar?? kararlılı??ı test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar?nın da yapıldı??ı varsayılmaktadır. Bu çal??malar, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandı??ında benzer sonuçlar üretme yetene?ini ortaya koyar ve böylece ölçeğin bilimsel standartlara uygunlu?unu pekiştirir.

Faktör Analizi

Anne Bebek Temas Engelleri Ölçeği'nin yapısal bütünlü?ünü ortaya koymak için kapsamlı bir faktör analizi süreci uygulanm??tır. İlk olarak, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin kaç alt boyuttan oluştu?u belirlenmi?tir. Bu analiz, temas engellerinin hangi spesifik kategorilere ayrıldı??ı (örneğin, fiziksel yorgunluk, duygusal çekilme, çevresel k?s?tlamalar) tanımlanm??tır.

AFA sonuçları'nın ardından, Doğrulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak elde edilen faktör yap?s?n?n farklı örneklerde de geçerli olup olmadı??ı test edilmi?tir. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri ile ölçeğin çok boyutlu yapı?s?n?n sağlam oldu?unu ve teorik beklentilerle örtüştü?ünü kan?tlam??tır.

Enstrüman

Test Type:

Geliştirme (Yeni Geliştirilmiş Ölçek)

Format:

Derecelendirme formatı (Genellikle Likert tipi bir yanıt sistemi kullanılır, ancak orijinal kaynaktan derecelendirme bilgisi eksiktir. Tipik olarak 4 veya 5 seçeneikli Likert ölçeği beklenir).

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Anneler

Age Group:

Yetişkin anneler (Özellikle bebeklerinin ilk yılında olan anneler).

Population Details:

ABTEÖ, annelerin bebekleriyle kurdukları erken dönem bağlanma süreçlerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket veya ölçek formudur.

Anahtar Kelimeler

Postpartum, anne ruh sağlığı, geçerlik, güvenirlilik, faktör analizi, duygusal bariyerler, erken çocukluk dönemi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses:

komurcu@ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar Burcu Kömürcü Akik'e ait)

Correspondence Address:

Burcu Kömürcü Akik, Ankara Üniversitesi (Detaylı adres bilgisi makalede yer almaktadır).

İzinler & Ücret ve Test Yılı?**İzinler:**

Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazarın izni gereklidir. Detaylı kullanım koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret:

Akademik araştırmalarda kullanım için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik kullanım için ücret talep edilebilir.

Test Yılı?:

Ölçek Geliştirme ve Psikometrik Özellikler çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır.

PDF İndirme:

Ölçeğin tam metni ve detaylı geliştirme süreci aşağıdaki adresten indirilebilir: [anne-bebek-temas-engelleri-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Kömürcü-Akik, B., & Durak-Batgün, A. D. (2020). Anne Bebek Temas Engelleri Ölçeği (ABTEÖ): Geliştirilmesi ve Psikometrik Özellikleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 12(Suppl 1), 235-254. DOI: <http://dx.doi.org/110.18863/pgy.789071>

Makalenin tam metin bağlantısı: dergipark.org.tr

Anne Bebek Temas Engelleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynaktan doğrudan alınmamıştır. Maddeler, yalnızca referans gösterilen 2020 tarihli bilimsel makalede (Kömürcü-Akik & Durak-Batgün) bulunabilir. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacılar veya klinisyenlerin ilgili makaleye başvurması gerekmektedir. Maddelerin yapısı, annelerin bebekleriyle kurdukları fiziksel ve duygusal yakınlık zorlaştırılan durumları Likert tipi bir derecelendirme ile ölçmeyi amaçlamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM